

EN LITEN HANDBOK OM

FARLIGT AVFALL

FÖR HUSHÅLL

RÖDA SOPOR = FARLIGT AVFALL

Vad har avfallshanterarna i din kommun och Apoteket gemensamt? Vi tar emot farligt avfall – vi kallar det för röda sopor.

Om vi jämför avfallshanteringen med trafikvett, så kan det bli lika tokigt att slänga farligt avfall fel, som att köra mot rött vid ett stoppljus. Tänk vilka trafikolyckor det skulle bli. Det verkar onödigt.

Om alla som slänger sopor struntade i att sortera, skulle vår gemensamma miljö drabbas av dagliga katastrofer.

Det verkar onödigt det också.

Därför är det skönt att det inte är så. De flesta av oss är numera vana vid att det avfall vi samlar på oss måste sorteras. Men alla vet inte att vi har mycket avfall hemma som klassas som farligt avfall när det ska slängas.

Vi som arbetar med att ta hand om ditt avfall har till uppgift att göra det med största möjliga miljöhänsyn. Sortering är grundpelaren i en avfallshantering som syftar till att belasta miljön så lite som möjligt...

Men det börjar hemma hos dig och mig.

På de kommande sidorna har vi samlat information om vilka sopor som är röda: precis som vid rött ljus måste du stanna upp när du ska göra dig av med dem. Naturen behöver din hjälp för att klara av detta farliga avfall.

Batterier och andra tungmetallhaltiga produkter	5
Kvicksilvertermometrar, läkemedel och kanyler	6
Lösningsmedel, färg, lack och lim	8
Oljeprodukter och bränslen	9
Elektronik	10
Lysrör, lågenergilampor och glödlampor	11
Kylskåp och frysar	12
Tryckimpregnerat trä	13
Starka rengöringsmedel, frätande ämnen och fotokemikalier	14
Bekämpningsmedel och gifter	15
Det här betyder farosymbolerna	16
Viktiga telefonnummer	19

Batterier finns i alla hem och på alla arbetsplatser. Överallt, helt enkelt. De är alltid skadliga för miljö och människor om de inte tas om hand.

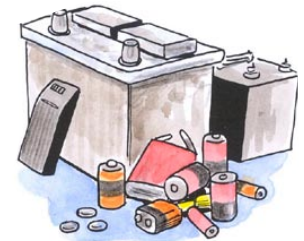
Detta är farligt avfall därför att...

...det innehåller tungmetaller som kvicksilver, bly eller kadmium. Dessa skadar människors centrala nervsystem, skelett och njurar. Bilbatterier innehåller mycket bly. Kadmium finns förutom i batterier också i vissa konstnärsfärger.

Här hör det hemma

Småbatterier kan lämnas i holken på återvinningsstationen eller på återvinningscentralen. Bilbatterier tar du med till återvinningscentralen. Inbyggda batterier kan vara svåra att få ut, och då kan du lämna hela produkten som elektronikskrot på återvinningscentralen.

Batterierna skickas därifrån till långtidsförvaring för eventuell framtida återanvändning.

Kvicksilvertermometrar, läkemedel och kanyler ställer till med stor skada om de slängs i soppsåsen.

Detta är farligt avfall därför att...

...kvicksilver är den farligaste av alla tungmetaller. Läkemedel är kemiska produkter som naturen inte själv kan ta hand om. Använda kanyler kan sprida smitta.

Här hör det hemma

Dina gamla läkemedel ska lämnas till närmaste apotek, när du inte längre behöver dem. Cytostatika och läkemedel som är cytotoxiska ska dock lämnas på återvinningscentralen, vilket också gäller kvicksilvertermometrar.

VISSTE DU ATT...

Kvicksilvret från två vanliga febertermometrar räcker för att förstöra en normalstor svensk sjö. Skulle du vilja bada i den?

Kanyler samlar du i en speciell behållare, som finns att hämta gratis på apoteket. Du lämnar sedan kanylerna där.

Kvicksilver långtidsdeponeras. Medicinerna och kanylerna förbereds för att förbrännas och bli till lokalt producerad energi.

VISSTE DU ATT...

Under 2005 samlade apoteken i Hallands län in 21,6 ton läkemedel som skickades till destruktion istället för att hamna i miljön.

Var och en som själv utför hantverksarbeten i hemmet skaffar sig ett förråd av produkter som innehåller giftiga ämnen. När de ska slängas utgör de ett farligt avfall.

Detta är farligt avfall därför att...

...lacknafta, bensin, thinner och andra beståndsdelar är cancerframkallande och mycket giftiga.

Här hör det hemma

Färg- och sprayburkar lämnas på återvinningscentralen och behandlas så att plåten eller plasten går att återvinna. Innehållet används till energi.

Lämna också följande avfall på återvinningscentralen: lim- och lackrester, lösningsmedel, bekämpningsmedel samt kemikalier.

Lösningsmedel kan återvinnas och användas som bränsle vid destruktion av annat farligt avfall. Komponenterna skickas till godkänd behandlingsanläggning.

Vissa oljeprodukter är en form av farligt avfall som är användbar, eftersom det går att göra eldningsolja av den.

Detta är farligt avfall därför att...

...det innehåller tungmetaller, sot, oförbrända rester av bränsle samt asbest. Det är cancerframkallande och vattenförorenande.

Här hör det hemma

Dunkar och burkar med spillolja tar du med till återvinningscentralen. Oljetrasor kan du samla i en påse och lämna. Bilens oljefilter tar vi också emot. Observera att oljeavfall inte får spolas ner, vilket gäller även vegetabilisk olja.

Oljeresterna filtreras och återvinns, medan filtren förbränns.

VISSTE DU ATT...

Det finns en enkel tumregel för farliga vätskor. Om du inte skulle vilja vattna dina krukväxter med det, så är det farligt för miljön också. Hur mår dina krukväxter?

Hushållsapparater och annan hemelektronik innehåller komponenter som kan vara farliga för miljön.

Detta är farligt avfall därför att...

...äldre apparater ofta innehåller det cancerframkallande ämnet asbest. Nyare apparater innehåller till exempel tungmetaller och PCB, vilka också är cancerframkallande.

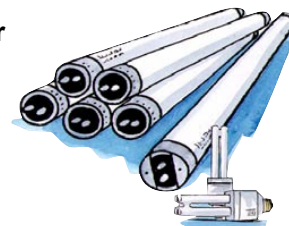
Här hör det hemma

Video, tv och radio kan du lämna i den butik där du köper en ny produkt av samma slag. Annars går det bra att lämna den på återvinningscentralen, som också tar emot elektronikskrot och sladdlösa apparater med inbyggda batterier.

Komponenterna skickas till godkänd behandlingsanläggning där de demonteras och går till deponering, förbränning eller återvinning.

Lågenergilampor och lysrör är bra alternativ till glödlampor. Samtliga är dock miljöfarliga och behöver tas om hand.

Detta är farligt avfall därför att...

...det innehåller kvicksilver och andra beståndsdelar som är skadliga för skelett och njurar. Glödlampor har bly i sockeln.

Här hör det hemma

Lämna lysrör, lågenergilampor och glödlampor på återvinningscentralen.

Härifrån skickas de till godkänd behandlingsanläggning. Kvicksilver och bly separeras för deponering och eventuell framtida återvinning. Glaset återvinns.

VISSTE DU ATT...

I sockeln på glödlampor, i bilbatterier och elkablar finns det bly, som du kan få både nervskador och fertilitetsstörningar av.

Äldre kylskåp och frysar innehåller freoner. Detta gäller även för värmepumpar och klimatanläggningar.

Detta är farligt avfall därför att...

...freon skadar ozonlagret, som skyddar mot skadlig ultraviolett strålning.

Här hör det hemma

Återvinningscentralerna tar emot dina uttjänta kylskåp, frys-skåp och frysboxar. De måste vara tomma och vi ser helst att elsladdarna är avklippta.

Härifrån skickas de till godkänd behandlingsanläggning. Skåpen plockas isär och töms på freon. Därefter återanvänds metall- och plastdelarna.

Med tryckimpregnerat trä avses trä som innehåller eller är förorenat med farliga ämnen.

Exempel på detta är kreosotbehandlat trä (slipers) och trä som är impregnerat med CCA (krom, koppar och arsenik).

Detta är farligt avfall därför att...

...det är behandlat med olika kemikalier för att förhindra rötning. Dessa kemikalier frigörs vid förbränning och ställer stora krav på förbränningsanläggningen. De kan vara cancerframkallande och påverka vårt nervsystem och även ställa till problem i vår natur.

Här hör det hemma

Lämna det till återvinningscentralerna. Det kommer senare att energiutvinnas vid godkänd förbränningsanläggning.

VISSTE DU ATT...

Linolja och träolja som du använder till behandling av trädgårdsmöbler och trätrall kan självantända tillsammans med porösa material som till exempel papper, slipdamm eller en trasa.

Många av de produkter vi använder hemma innehåller farliga (ofta dödligt farliga) kemikalier. Ammoniak, lut, kaustiksoda och svavelsyra är några exempel. Silverputsmedel, polish, blekmedel och vanligt maskindiskmedel hör hit, liksom fotokemikalier.

Detta är farligt avfall därför att...

...det är starkt frätande. Produkterna är därmed ett hot mot allt levande. Om de spolas ner i avloppet, förstör de ledningarna och vattenreningsprocessen. Fotokemikalierna ökar försurningen.

Här hör det hemma

Rengöringsmedel och syror ska vara kvar i sina förpackningar och lämnas på återvinningscentralen.

Helt tömda förpackningar kan lämnas på återvinningsstationen.

Ammoniak förbränns. Vissa fotokemikalier innehåller återvinningsbart silver. Övriga produkter destrueras på godkända anläggningar.

De produkter du använder för att bli av med ogräs och ohyra innehåller gifter och räknas som bekämpningsmedel. De får inte hamna bland hushållssoporna.

Detta är farligt avfall därför att...

...gifterna i dessa produkter kan påverka vår arvs massa, skada hud och inre organ eller vara cancerframkallande.

Här hör det hemma

Forsla giftiga produkter till återvinningscentralen i förpackningar som inte läcker. Om det inte syns på förpackningen vad som är i den, textar du dit det tydligt, helst på en ny etikett. Blanda aldrig olika produkter i samma förpackning, eftersom de kan reagera med varandra och i värsta fall explodera.

Komponenterna skickas till godkänd behandlingsanläggning.

VISSTE DU ATT...

De bekämpningsmedel du använder i din trädgård kan var både giftiga, irriterande, frätande och hälsovådliga.

MÅTTLIGT HÄLSOSKADLIG

Kan innebära särskilda risker för barn vid förtäring. Äldre symbol, numera frivillig. Tidigare använd även för produkter som ger till exempel huvudvärk eller uttorkning av huden.

Exempel: spolärvätska

MILJÖFARLIG

Produkten kan skada miljön på kort eller lång sikt. Ska förvaras och användas så att produkten och avfallet inte skadar miljön.

Exempel: ammoniak

OXIDERANDE

Produkten kan vid felaktig hantering eller i kontakt med andra ämnen explodera eller börja brinna.

Exempel: väteperoxidlösning

FRÄTANDE

Produkten är frätande. Kan ge frätsår på hud och bestående skador i matstrupe och på ögon.

Exempel: kaustiksoda

HÄLSOSKADLIG ELLER IRRITERANDE

Hälssofarlig produkt som kan ge skador eller allergi vid inandning, hudkontakt eller förtäring. Vissa produkter kan ge allvarliga skador efter långvarig användning.

Exempel: toulén

EXTREMT ELLER MYCKET BRANDFARLIG

En extremt eller mycket brandfarlig och lättantändlig produkt. Kan explodera vid antändning.

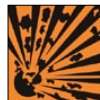
Exempel: bensin

MYCKET GIFTIG ELLER GIFTIG

Mycket giftig eller giftig produkt. Kan ge bestående eller livshotande skador vid inandning, hudkontakt eller förtäring.

Exempel: metanol

EXPLOSIV

Produkten är explosiv och måste därför hanteras varsamt.

Exempel: krut

Det röda avfallet är det viktigaste att sortera ut från övrigt avfall. Det måste tas om hand på rätt sätt.

Om det farliga avfallet hamnar fel, skadar det miljön både på kort och lång sikt. Kommande generationer ska inte behöva lida för att vi som lever nu rycker på axlarna.

Om det farliga avfallet hamnar rätt, det vill säga på återvinningscentralen, kan det komma till ny användning. Egentligen borde alla vara överens om att det är bättre. Ta därför varningssymboler på allvar, och chansa inte om du är osäker. Det finns numera bra alternativ till många klassiskt farliga produkter. Att köpa miljömärkta produkter är alltså ett sätt att ge både sig själv och miljön mindre arbete. Kom till återvinningscentralen med avfall som du misstänker kan vara farligt.

VIKTIGA TELEFONNUMMER

Vart ringer jag om en olycka inträffar?

Giftinformationscentralen

Här kan du – dygnet runt – få råd om lämplig behandling vid akuta förgiftningstillbud med till exempel läkemedel eller kemikalier. Ring 112 och begär Giftinformation.

Vid frågor om akuta förgiftningar (när det inte inträffat något) ring 08-33 12 31 på dagtid. Mer information finns på www.giftinformationscentralen.se

Sjukvårdsupplysningen

Ger råd om vård dygnet runt. Ring 0771-299 299.

Vid akut nödläge ring 112.

HALLANDS KOMMUNER I SAMVERKAN:

Laholm 0430-150 00 www.laholm.se

Hylte 0345-180 00 www.hylte.se

Halmstad 035-13 70 00 www.halmstad.se

Falkenberg 0346-88 60 00 www.falkenberg.se

Varberg 0340-880 00 www.varberg.se

I SAMARBETE MED

Apoteket AB 0771-450 450 www.apoteket.se

Halmstads Energi och Miljö AB, Box 31, 301 02 Halmstad

Tel: 035-190 190 Fax: 035-190 110

www.hem.se

